

**СТУПІНЬ СТІЙКОСТІ ДО РЕКРЕАЦІЙНИХ НАВАНТАЖЕНЬ І
СТАДІЇ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДИГРЕСІЇ ЛІСОСТАНІВ
ЛІСОПАРКОВОЇ ГОСПЧАСТИНИ ЛЮБОМЛЬСЬКОГО
НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»**

Гірич А. Р., студент¹,

Сендонін С. Є., кандидат сільськогосподарських наук

Національний університет біоресурсів і природокористування України
s.e.sendonin@nubip.edu.ua

Для оцінки стійкості лісових насаджень до рекреаційного навантаження у межах лісостанів лісопаркової господарської частини Любомльського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» було закладено тимчасові пробні площі у соснових насадженнях з домішкою берези та дуба на яких визначено ступінь стійкості лісостанів до рекреаційних навантажень, він напряду залежить від умов рекреаційного впливу, основною причиною якого є порушення природного лісового середовища внаслідок впливу на нього рекреантів, що проявляється у витоптуванні та знищенні лісової підстилки, живого трав'яного покриву, підліску та підросту, пошкодженні й поступовому усиханні дерев. Такі порушення визначають і стадію рекреаційної дигресії лісу [1].

Існує п'ять ступеней стійкості лісостанів до рекреаційних навантажень. В основу шкали визначення рівня стійкості природних комплексів до рекреаційних навантажень покладені біологічні властивості деревних видів, екологічні умови їх зростання та типи лісорослинних умов.

Розрізняють також п'ять стадій дигресії, які характеризуються ступенем деградації рослинних угруповань (надґрунтового покриву, деревостану, підросту та підліску), площею доріг, стежок і ущільнених місць.

При останніх п'ятих ступенях і стадіях відновлення існуючого фітоценозу стає майже неможливим [2].

На основі зібраних даних на тимчасових пробних площах визначаємо ступені стійкості соснових лісостанів до рекреаційних навантажень і стадії їх рекреаційної дигресії. Відповідно до цих даних для наглядності будуємо діаграми (рис. 1, 2), на основі яких можна зробити відповідні висновки.

¹ Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент С.Є. Сендонін

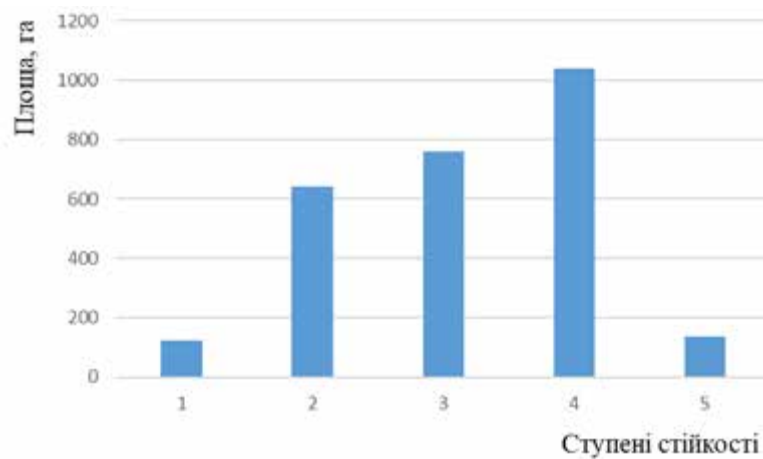

Рис. 1. Розподіл площі лісів за ступенями стійкості до рекреаційного навантаження, га

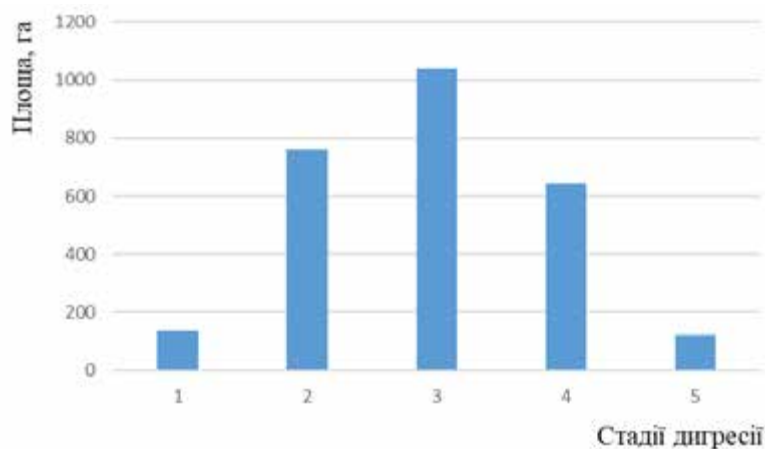

Рис. 2. Розподіл площі лісів за стадіями рекреаційної дигресії, га

Отже, основну частину лісопаркової госпчастини займають насадження середнього та нижче середнього ступенів стійкості (3 і 4), що при критичній стадії рекреаційної дигресії (найбільша частина насаджень належить до 3 стадії), вказує на значне рекреаційне навантаження на дані лісостани і тут необхідно зменшувати відвідуваність їх рекреантами для підтримання екологічної рівноваги в умовах зростаючої рекреаційної активності.

На площах найменш стійких лісів (5) рекомендується розробити комплекс заходів з посилення їх стійкості, зокрема регулювання рекреаційного навантаження, впровадження благоустрою рекреаційних територій тощо.

Список використаних джерел

1. Яворовський, П. П., Сендонін, С. Є., Левченко, В. В., Токарева, О. В. & Пузріна, Н. В. (2021). *Лісівництво*. Київ: Видавничий центр НУБІП України.
2. Яворовський, П. П., Сендонін, С. Є. & Токарева О. В. (2019). *Рекреаційне лісівництво*. Київ: Наукова столиця.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025